

32001D0235

L 85/13

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

24.3.2001

ROZHODNUTIE RADY

z 8. marca 2001

o zásadách, prioritách, čiastkových cieľoch a podmienkach Prístupového partnerstva s Tureckou republikou

(2001/235/ES)

Rada Európskej únie

Ak nebude splnený niektorý z dôležitých prvkov, môže Rada na návrh Komisie prijať kvalifikovanou väčšinou vhodné opatrenia súvisiace s akoukoľvek predvstupovou pomocou;

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 390/2001 z 26. februára 2001 o pomoci Turecku v rámci predvstupovej stratégie, a najmä o vytvorení Prístupového partnerstva ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 2,

(4) Rada pridruženia ES-Turecko rozhodla, že uplatňovanie Prístupového partnerstva pre Turecko bude monitorované orgánmi, určenými v Dohode o pridružení;

so zreteľom na návrh Komisie,

(5) pravidelná správa Komisie za rok 2000 obsahuje objektívnu analýzu prípravy Turecka na členstvo a určuje viaceré prioritných oblastí, v ktorých treba ďalej pracovať;

keďže:

(1) Európska Rada na svojom zasadnutí v Helsinkách konštatovala: „Turecko je kandidátskym štátom, ktorý sa má stať členom Európskej únie na základe rovnakých kritérií, aké platia pre ostatné kandidátske štáty. Na základe súčasnej európskej stratégie bude Turecko, ako aj iné kandidátske štáty, využívať predvstupovú stratégiu na podnecovanie a podporu reforiem v krajine.“ Ako ťažisko takejto stratégie bude na základe doterajších záverov zasadnutí Európskej Rady vytvorené Prístupové partnerstvo;

(6) v rámci prípravy na členstvo by Turecko malo zostaviť národný program pre prijatie *acquis*. Tento program by mal obsahovať časový harmonogram dosahovania priorít a čiastkových cieľov, stanovených v Prístupovom partnerstve,

rozhodla takto:

Článok 1

(2) podľa nariadenia (ES) č. 390/2001 má Rada na návrh Komisie rozhodnúť kvalifikovanou väčšinou o zásadách, prioritách, čiastkových cieľoch a podmienkach individuálneho Prístupového partnerstva, ktoré bude navrhnuté Turecku, ako aj o jeho dôležitých úpravách, ktoré sa budú uplatňovať následne;

V súlade s článkom 2 nariadenia (ES) č. 390/2001 sú zásady, priority, čiastkové ciele a podmienky Prístupového partnerstva pre Turecko stanovené v prílohe, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou tohto rozhodnutia.

Článok 2

(3) pomoc spoločenstva je podmienená plnením základných prvkov, a najmä pokrokom v plnení kodanských kritérií.

Uplatňovanie Prístupového partnerstva bude monitorované v orgánoch Dohody o pridružení a v príslušných orgánoch Rady, ktorým bude Komisia pravidelne podávať správu.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 58, 28.2.2001, s. 1.

Článok 3

Toto nariadenie nadobúda účinnosť tretím dňom nasledujúcim po uverejnení v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev*.

V Bruseli 8. marca 2001

Za Radu
predseda
K. LARSSON

PRÍLOHA

TURECKO: PRÍSTUPOVÉ PARTNERSTVO 2000

1. ÚVOD

Európska Rada na svojom zasadaní v Helsinkách (10. a 11. decembra 1999) privítala pozitívny vývoj v Turecku, ako aj jeho zámer pokračovať v reformách, zameraných na splnenie kodanských kritérií. Turecko je kandidátsky štát, ktorý sa má stať členom Únie na základe rovnakých kritérií, aké platia pre ostatné kandidátske štáty.

Európska Rada na svojom zasadaní v Helsinkách ďalej rozhodla o vytvorení Prístupového partnerstva „na základe doterajších záverov zasadnutí Európskej Rady“. Jeho obsahom budú priority, na ktoré sa musí sústrediť príprava na prístupenie vo svetle politických a ekonomických kritérií a záväzkov členského štátu, v spojení s národným programom pre prijatie *acquis*.

Európska Rada na svojom zasadaní v Luxemburgu v decembri 1997 rozhodla, že Prístupové partnerstvo bude ťažiskom rozšírenej predvstupovej stratégie, ktoré mobilizuje všetky formy pomoci kandidátskym krajinám v jedinom spoločnom rámci. Týmto spôsobom EÚ sústreďuje svoju pomoc na konkrétne potreby každého jednotlivého kandidátskeho štátu s cieľom poskytnúť podporu pri prekonávaní špecifických problémov s ohľadom na prístupenie.

V úplnej zhode s týmto prístupom navrhla Komisia dňa 26. júla 2000 nariadenie o vytvorení jednotného rámca pre koordináciu všetkých zdrojov predvstupovej finančnej pomoci EÚ pre Turecko a najmä vytvorenie Prístupového partnerstva. Toto rámcové nariadenie pre Turecko preberá model podľa nariadenia pre 10 kandidátskych krajín strednej a východnej Európy (nariadenie Rady (ES) č. 622/98 (Ú. v. ES L 85, 20.3.1998, s. 1)).

Prvé Prístupové partnerstvo bude stanovené nariadením Rady o vytvorení Prístupového partnerstva pre Turecko. Toto Prístupové partnerstvo navrhuje Komisia po konzultácii s Tureckom a na základe zásad, priorít, čiastkových cieľov a podmienok stanovených Radou. Pritom vezme do úvahy analýzu, obsiahnutú v pravidelnej správe za rok 2000 o pokroku, ktorý dosiahlo Turecko na ceste k členstvu.

2. CIELE

Zámerom Prístupového partnerstva je stanoviť v jednotnom rámci prioritné oblasti ďalšej práce v súlade s pravidelnou správou Komisie za rok 2000 o pokroku, ktorý dosiahlo Turecko na ceste k členstvu v Európskej únii, ako aj dostupné finančné nástroje pre pomoc Turecku pri naplňaní týchto priorít a podmienky poskytnutia pomoci. Toto Prístupové partnerstvo poskytuje základ pre celý rad politických nástrojov na pomoc kandidátskym štátom pri ich príprave na členstvo. Očakáva sa, že na základe Prístupového partnerstva Turecko prijme do konca roka národný program pre prijatie *acquis*. Tento program síce nie je integrálnou súčasťou Prístupového partnerstva, ale priority, ktoré obsahuje, by s ním mali byť v súlade.

3. ZÁSADY

Hlavné oblasti stanovené ako prioritné, individuálne pre každý kandidátsky štát, súvisia s jeho schopnosťou prijímať záväzky pre plnenie kodanských kritérií, ktoré stanovujú, že členstvo vyžaduje:

- aby kandidátsky štát dosiahol stabilitu inštitúcií, ktoré sú zárukou demokracie, právneho štátu, dodržiavania ľudských práv a rešpektovania a ochrany menšín,
- funkčné trhové hospodárstvo, ako aj schopnosť odolávať konkurenčnému tlaku a trhovým silám v rámci únie,
- schopnosť prevziať záväzky vyplývajúce z členstva, vrátane oddanosti cieľom politickej, hospodárskej a menovej únie.

Európska Rada na svojom zasadaní v Madride zdôraznila, že kandidátske štáty potrebujú prispôbiť svoje administratívne štruktúry tak, aby po prístupení zabezpečili harmonické uplatňovanie politik spoločnosti. Na zasadnutí v Luxemburgu Rada zdôraznila, že začlenenie *acquis* do vnútroštátnych právnych predpisov je síce nevyhnutné, ale samo o sebe nedostatočné; je nevyhnutné zabezpečiť aj jeho skutočné uplatňovanie.

Európska Rada na svojom zasadaní v Helsinkách opätovne potvrdila rozsiahlu povahu prístupového procesu, ktorý zahŕňa 13 kandidátskych štátov v jedinom rámci. Kandidátske štáty sa na prístupovom procese zúčastňujú na rovnakých základoch. Európska Rada konštatovala, že kandidátske štáty musia zdieľať hodnoty a ciele Európskej únie tak, ako sú stanovené v základných zmluvách. V tomto ohľade Európska Rada zdôraznila princíp mierového urovnávania sporov v súlade s Chartou Spojených národov a vyzvala kandidátske krajiny, aby vyvinuli maximálne úsilie na vyriešenie prípadných pretrvávajúcich sporov o hranice a s tým súvisiacich ďalších otázok. Pokiaľ sa im nepodarí nájsť riešenie, mali by v primeranej časovej lehote predložiť spor Medzinárodnému súdnemu dvoru.

Európska Rada sa ďalej uzniesla, že najneskôr do konca roku 2004 preskúma stav všetkých pretrvávajúcich sporov, najmä s ohľadom na ich dôsledky na prístupový proces a s cieľom podporiť ich urovanie prostredníctvom Medzinárodného súdneho dvora.

Európska Rada ďalej zdôraznila, že Turecko bude mať prospech z predvstupovej stratégie, ktorá je zameraná na podnecovanie a podporovanie reforiem, vrátane prehlbovania politického dialógu, s dôrazom na pokrok v oblasti plnení politických kritérií pre prístupenie, a to predovšetkým v oblasti ľudských práv, ako aj v otázkach, vyplývajúcich z ods. 4 a ods. 9, písm. a) záverov z Helsínk; v tomto duchu Európska únia nabáda Turecko spolu so všetkými stranami, aby naďalej podporovali snahy generálneho tajomníka OSN o úspešné ukončenie procesu, zameraného na uspokojivé urovanie cyperského problému.

4. PRIORITY A ČIASTKOVÉ CIELE

Pravidelné správy Komisie poukázali na rozsah úsilia, ktoré ešte kandidátske krajiny musia vyvinúť v určitých oblastiach, aby boli pripravené na prístupenie. Táto situácia si vyžaduje definovanie medzistupňov v rámci jednotlivých priorít, pričom každý z nich musí byť doplnený o presné ciele, stanovené v spolupráci s daným štátom. Dosiachnutie týchto čiastkových cieľov bude podmienkou pre rozsah poskytovanej pomoci a pre napredovanie prebiehajúcich rokovaní s niektorými krajinami a otvorenie nových rokovaní s ďalšími krajinami. Priority a čiastkové ciele sú v rámci Prístupového partnerstva rozdelené na dve skupiny – krátkodobé a strednodobé. Krátkodobé ciele boli zvolené na základe reálnych očakávaní toho, čo môže Turecko splniť alebo k čomu sa môže zásadným spôsobom výrazne priblížiť do konca roku 2001. V prípade prioritných cieľov zaradených medzi strednodobé sa očakáva, že ich dosiahnutie si vyžiada viac ako jeden rok, avšak práca na nich by sa mala začať, pokiaľ to bude možné, tiež počas roku 2001.

V Prístupovom partnerstve sú uvedené prioritné oblasti pre prípravu Turecka na členstvo. Turecko však bude musieť vyvíjať aktivitu vo všetkých oblastiach, na ktoré poukazuje pravidelná správa. Zároveň je dôležité, aby Turecko plnilo svoje záväzky v oblasti zblíženia právnych predpisov a uplatňovania *acquis* v súlade so záväzkami, ktoré prijalo na základe Dohody o pridružení, colnej únie a príslušných rozhodnutí Rady pridružená ES-Turecko, napríklad o pravidlách obchodu s poľnohospodárskymi výrobkami. Je potrebné poukázať na to, že začlenenie *acquis* do vnútroštátnych právnych predpisov samo o sebe nie je dostatočné; bude potrebné zabezpečiť aj jeho skutočné uplatňovanie na rovnakej úrovni, ako sa uplatňuje v rámci únie. Vo všetkých nižšie uvedených oblastiach musí byť dosiahnuté vierohodné a účinné vykonávanie a uplatňovanie *acquis*.

Na základe analýzy pravidelnej správy Komisie boli pre Turecko stanovené nasledujúce krátkodobé a strednodobé priority a čiastkové ciele:

4.1. Krátkodobé priority a ciele (2001)

Rozšírený politický dialóg a politické kritériá

- V súlade so závermi z Helsínk, v kontexte politického dialógu dôrazne podporovať úsilie generálneho tajomníka OSN, zamerané na úspešné ukončenie hľadania uspokojivého urovnania cyperského problému tak, ako sa uvádza v bode 9 písm. a) Helsinských záverov.
- Posilniť zákonné a ústavné záruky práva na slobodu prejavu podľa článku 10 Európskej konvencie o ľudských právach. V tomto kontexte sa treba zamerať najmä na problém väzňov, ktorí boli odsúdení za nenásilné vyjadrenie názorov.
- Posilniť zákonné a ústavné záruky práva na slobodu spolčovania a zhromažďovania sa a podporiť rozvoj občianskej spoločnosti.
- Posilniť právne predpisy a prijať všetky potrebné opatrenia na dôraznejšie potlačanie praktík mučenia a zabezpečenie dodržiavania Európskej konvencie o zabránení mučeniu.
- Ďalej zblížovať právne postupy týkajúce sa vyšetrovacej väzby s ustanoveniami Európskej konvencie o ľudských právach a s odporúčaniami Výboru pre zabránenie mučeniu.
- Posilniť možnosti právneho postihu za akékoľvek porušenie ľudských práv.
- V spolupráci s jednotlivými krajinami a medzinárodnými organizáciami zintenzívniť školenia v otázkach ľudských práv pre úradníkov, poverených presadzovaním práva.
- Zlepšiť prácu a účinnosť súdov, vrátane štátneho bezpečnostného súdu, v súlade s medzinárodnými normami. Posilniť najmä školenia sudcov a prokurátorov o právnych predpisoch Európskej únie, vrátane predpisov v oblasti ľudských práv.
- Zachovať faktické moratórium na trest smrti.

- Odstrániť všetky právne ustanovenia, ktoré zakazujú tureckým štátnym občanom používať ich materinský jazyk v televíznom a rozhlasovom vysielaní.
- Vypracovať súhrnnú koncepciu na zníženie rozdielov medzi regiónmi, a najmä zlepšiť situáciu na juhovýchode krajiny s cieľom zlepšovať hospodárske, sociálne a kultúrne možnosti všetkých občanov.

Hospodárske kritériá

- Zabezpečiť realizáciu programu boja proti inflácii a štrukturálnych reforiem, odsúhlasených MMF a Svetovou bankou, predovšetkým zabezpečiť kontrolu verejných výdavkov.
- Urýchlene uskutočniť reformu finančného sektora s cieľom zabezpečiť prehľadnosť a kontrolu.
- Pripraviť postup rozpočtovej kontroly na obdobie pred vstupom formou každoročného podávania oznámení o rozpočtovej situácii v súlade s pravidlami EÚ a predstavenie predvstupového hospodárskeho programu (PEP). Cieľom tohto programu je pripraviť krajinu na prístup prostredníctvom podrobného hospodárskeho programu.
- Pokračovať v poľnohospodárskych reformách.
- Pokračovať v privatizácii štátnych podnikov s prihliadnutím na sociálny aspekt.

Vnútrotrh

- Práva duševného vlastníctva a priemyselné práva: pokračovať v zosúladovaní právnych predpisov v oblasti duševného vlastníctva a posilňovať boj proti pirátstvu.
- Voľný pohyb tovaru: urýchliť zosúladovanie s európskymi normami vydanými osvedčením a postupmi posudzovania zhody a označovania; začať posilňovať existujúci trhový dohľad a štruktúry na posudzovanie zhody pomocou materiálneho vybavenia a školení; zrýchliť prácu v konkrétnych odvetviach (potravinársky, farmaceutický, kozmetický, textilný priemysel) a na tvorbe právneho rámca, ktorý prenáša zásady nového a globálneho prístupu a vytvára kompatibilnú administratívnu infraštruktúru; odstraňovanie technických prekážok v obchode.
- Hospodárska súťaž: prispôsobiť právne predpisy, ktoré stanovujú zodpovednosť v oblasti kontroly štátnej pomoci s cieľom vytvoriť základ pre prehľadnosť a pravidelné sledovanie štátnej pomoci.
- Verejné obstarávanie: začať zosúladovať predpisy s *acquis* spoločenstva, predovšetkým dosiahnutím väčšej prehľadnosti a zodpovednosti v systéme obstarávania.

Dane

- Začať zosúladovanie spotrebných daní a DPH, predovšetkým v oblasti sadzieb, rozsahu platnosti oslobodených obrátov, rozsahu zdaňovania a v štruktúre daní; zabezpečiť, aby boli nové daňové opatrenia zlučiteľné so zásadami kódexu správania sa v oblasti firemného zdaňovania a odstrániť akékoľvek diskriminačné opatrenia.

Pôdohospodárstvo

- Rozvinúť činnosť pozemkových registrov, systémov identifikácie zvierat, systémov pasportizácie rastlín a zdokonaľiť administratívne štruktúry s cieľom sledovať poľnohospodárske trhy a zavádzať environmentálne a štrukturálne opatrenia, ako aj opatrenia na rozvoj vidieka.
- Vypracovať vhodnú stratégiu zosúladovania právnych predpisov v oblasti veterinárnej medicíny a ochrany rastlín, ktorej najvyššou prioritou je harmonizácia právnych predpisov v oblasti boja s chorobami zvierat a rastlín a posilnenie kapacít na ich uplatňovanie, predovšetkým laboratórnych rozborov, inšpekčných systémov a zariadení.

Rybolov

- Vytvoriť administratívne štruktúry na kontrolu využitia zdrojov rybolovu, trhu s rybami a štrukturálneho rozvoja prostredníctvom politiky riadenia zdrojov, inšpekčných a kontrolných opatrení a zlepšením registra rybárskej flotily.

Doprava

- Prijíť program na prevzatie *acquis* v oblasti dopravy.
- Začať zosúladovať právne predpisy v oblasti bezpečnosti námornej dopravy; uplatňovať a posilňovať bezpečnostné predpisy.

- Prijat' akčný plán pre monitorovanie klasifikovaných spoločností v námornej doprave a zvýšiť výkonnosť tureckého vlajkového registra.
- Zaučať posilňovať správu námornej dopravy, najmä v oblasti štátnej kontroly vlajky.

Štatistika

- Prijat' stratégiu pre ďalší rozvoj štatistiky, predovšetkým v oblasti demografickej a sociálnej štatistiky, regionálnej štatistiky, hospodárskej štatistiky, štatistiky zahraničného obchodu a poľnohospodárskej štatistiky.
- Zvýšiť úroveň obchodného registra podľa kritérií platných v EÚ.

Práca a sociálne veci

- Prijat' stratégiu a podrobný program zosúlaďovania s *acquis*.
- Naďalej posilňovať snahy o riešenie problému detskej práce.
- Zabezpečiť vytvorenie podmienok pre aktívny a samostatný sociálny dialóg, okrem iného aj zabezpečením dodržiavania odborových práv a zrušením ustanovení, obmedzujúcich odborárske aktivity.
- Podporovať úsilie sociálnych partnerov o zvýšenie svojej výkonnosti v súvislosti s vývojom a uplatňovaním *acquis*.

Energetika

- Zaviesť program prijímania *acquis* Európskej únie v oblasti energetiky.
- Vytvoriť nezávislý regulačný orgán pre odvetvia elektroenergetiky a plynu; udeliť mu právomoci a vybaviť ho prostriedkami, potrebnými na účinné plnenie úloh.
- Pripraviť sa na vytvorenie vnútorného energetického trhu, a to najmä na uplatnenie smerníc o elektrickej energii a plyne a otvorenie trhov.

Telekomunikácie

- Zosúlaďiť predpisy v oblasti povoľovania, vzájomného prepojenia a univerzálnych služieb s *acquis* EÚ; pokračovať v upresňovaní liberalizačných potrieb.
- Posilniť budovanie kapacít nezávislého regulačného orgánu, t. j. posilniť jeho schopnosť uplatňovať nariadenia.

Regionálna politika a koordinácia štrukturálnych nástrojov

- Vypracovať klasifikáciu NUTS (pozn. prekl. Nomenclature of Territorial Units for Statistics – nomenklatúra teritoriálnych jednotiek pre štatistiku) v súlade s pravidlami spoločenstva.
- Prijat' stratégiu rozvoja účinnej regionálnej politiky.
- Zaučať zavádzať kritériá regionálnej politiky pri výbere projektov v procese plánovania v Turecku.

Kultúra a audiovizuálna politika

- Zaučať zosúlaďovanie právnych predpisov v oblasti audiovizuálnej politiky, predovšetkým s ohľadom na smernicu o televízii bez hraníc.

Životné prostredie

- Schváliť podrobný program na prevzatie *acquis* podľa príslušných smerníc.
- Prevziať smernicu o kontrole dopadov na životné prostredie.
- Zostaviť plán pre financovanie investícií (v súlade s príslušnou smernicou), založený na odhade nákladov na zblížovanie a reálnych zdrojov verejných a súkromných finančných prostriedkov na ročnom základe.

Justícia a vnútorné záležitosti

- Rozvinúť informačné a osvetové programy o právnych predpisoch a postupoch Európskej únie v oblasti justície a vnútorných záležitostí.
- Posilniť boj proti organizovanému zločinu, pašovaniu narkotík a korupcii, ako aj posilniť kapacity zasahujúce proti praniu špinavých peňazí.

Clá

- Pokračovať v zosúladovaní právnych predpisov o voľných zónach a zabezpečiť presadenie nového colného číselného značenia a jeho vykonávacích predpisov.

Posilnenie výkonnosti verejnej správy a súdnictva

- Zlepšiť výkonnosť verejnej správy v oblasti prijímania, vykonávania a riadenia *acquis*, a to najmä prostredníctvom vzdelávania a vhodnej koordinácie medzi ministerstvami, vrátane zavedenia účinných hraničných kontrol zameraných na zabránenie nepovoleného prístahovalectva a nedovoleného obchodu s ľuďmi a drogami.
- Urýchliť modernizáciu verejnej správy, vrátane posilnenia príslušných správnych orgánov.
- Posilniť funkcie finančnej kontroly, zvýšiť účinnosť colnej správy a modernizovať daňovú správu a zvýšiť ich výkonnosť v boji proti podvodom; posilniť veterinárne a fytozoošitárne kontroly aj na hraniciach, reštrukturalizovať a zlepšiť vybavenie orgánov na kontrolu potravín, zlepšiť činnosť systému súdnictva a ďalej podporovať vzdelávanie právnikov v oblasti právnych predpisov spoločenstva a ich uplatňovania.
- Vytvoriť právny, administratívny a rozpočtový rámec (manuál pre audit a pomôcky pre audit so zameraním na finančné toky) pre programové riadenie.

4.2. Strednodobé priority a ciele

Rozšírený politický dialóg a politické kritériá

- V súlade so závermi z Helsínk, v kontexte politického dialógu a na základe zásady mierového urovnávania sporov podľa Charty Spojených národov vyvinúť maximálne úsilie na to, aby sa vyriešili všetky pretrvávajúce spory o hranice a s nimi súvisiace otázky, ako sa uvádza v bode 4 záverov z Helsínk.
- Plne zaručiť všetky ľudské práva a základné slobody pre všetkých jednotlivcov bez akejkoľvek diskriminácie a bez ohľadu na ich jazyk, rasu, farbu pleti, pohlavie, politické presvedčenie, svetonázor alebo vieru. Ďalej rozvíjať predpoklady pre uplatňovanie práva na slobodu myslenia, svedomia a vierovyznania.
- Pozmeniť tureckú ústavu a ďalšiu nadväzujúce právne predpisy v tom zmysle, aby zaručovali práva a slobody pre všetkých tureckých občanov, ktoré sú stanovené v Európskej konvencii o ochrane ľudských práv a základných slobôd; zabezpečiť uskutočnenie zodpovedajúcich právnych reforiem a súladu s postupmi v členských štátoch Európskej únie.
- Zrušiť trest smrti, podpísať a ratifikovať protokol č. 6 Európskej konvencie o ľudských právach.
- Ratifikovať Medzinárodný dohovor o občianskych a politických právach a nepovinný protokol k tomuto dohovoru, ako aj Medzinárodný dohovor o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach.
- Prispôbiť podmienky držania vo väzeniach pravidlám minimálnych štandardov Spojených národov pre zaobchádzanie s väzňami a ďalším medzinárodným normám.
- Zosúladiť ústavné postavenie Národnej bezpečnostnej rady ako poradného orgánu vlády s praxou členských štátov Európskej únie.
- Zrušiť pretrvávajúci výnimočný stav na juhovýchode krajiny.
- Zabezpečiť kultúrnu rôznorodosť a zaručiť práva v oblasti kultúry pre všetkých občanov bez ohľadu na ich pôvod. Všetky právne ustanovenia, ktoré bránia uplatňovaniu týchto práv, vrátane práv v oblasti vzdelávania, by mali byť zrušené.

Hospodárske kritériá

- Dokončiť proces privatizácie.
- Dokončiť reformu poľnohospodárstva a finančného sektora.
- Zabezpečiť udržateľnosť systému dôchodkového a sociálneho zabezpečenia.
- Dosiahnuť zvýšenie celkovej úrovne vzdelávania a zdravotníctva, pričom osobitnú pozornosť je potrebné venovať mladej generácii a znevýhodneným oblastiam.

Vnútrotrh

- Voľný pohyb tovaru: dokončiť zosúladovanie s *acquis* Európskej únie; dokončiť zosúladovanie s európskymi normami; dokončiť posilňovanie existujúcich štruktúr pre vydávanie osvedčení, trhový dohľad a posudzovanie zhody.

- Podnikové právo: dokončiť zosúladovanie s *acquis* Európskej únie.
- Ochrana údajov: dokončiť zosúladovanie a uplatňovanie právnych predpisov.
- Voľný pohyb kapitálu: dokončiť zosúladovanie najmä odstránením obmedzení pre zahraničných investorov.
- Hospodárska súťaž: dokončiť zosúladovanie s *acquis* Európskej únie v oblasti štátnej pomoci, vrátane schém regionálnej pomoci a zosúladiť právne predpisy, týkajúce sa monopolov a spoločností využívajúcich osobitné práva.
- Verejné obstarávanie: dokončiť zosúladovanie s *acquis* spoločenstva; zabezpečiť účinné vykonávanie a uplatňovanie.

Dane

- Dokončiť zosúladovanie vnútroštátnych právnych predpisov s *acquis* Európskej únie.

Pôdohospodárstvo

- Dokončiť prípravu na prevzatie *acquis* v oblasti poľnohospodárskej politiky a politiky rozvoja vidieka.
- Modernizovať spracovateľské potravinárske závody (mäsokombináty, mliekárne) tak, aby spĺňali hygienické a zdravotné normy EÚ, ako aj pokračovať v zriaďovaní ďalších testovacích a diagnostických zariadení.

Rybolov

- Dokončiť budovanie chýbajúcich kapacít na vykonávanie a uplatňovanie spoločnej politiky v oblasti rybolovu.
- Pokračovať v celkovom zlepšovaní štandardov kvality a bezpečnosti výrobkov rybolovu v Turecku.

Doprava

- Dokončiť zosúladovanie právnych predpisov v oblasti cestnej dopravy (prístup na trh, bezpečnosť na cestách, pravidlá pre nebezpečné tovary a zdaňovanie), železničnej dopravy, leteckej dopravy (najmä letecká bezpečnosť a riadenie letovej prevádzky) a vnútrozemskej plavby (technické požiadavky na lode).
- Zabezpečiť účinné vykonávanie a uplatňovanie právnych predpisov v oblasti dopravy, predovšetkým v oblasti bezpečnosti námornej dopravy.
- Pripraviť tureckú dopravnú flotilu (najmä v námornej a cestnej doprave) na technické normy, ktoré umožnia úplné začlenenie do vnútorného trhu.

Hospodárska a menová únia

- Pozmeniť zákon o centrálnej banke s cieľom umožniť jej zapojenie do Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB).
- Dosiahnuť úplnú nezávislosť centrálnej banky od vlády.

Štatistika

- Zaviesť štatistické metodiky a postupy, ktoré sú v súlade s metodikami a postupmi EÚ, najmä v oblasti odhadov HDP, harmonizovaných indexov spotrebiteľských cien, krátkodobých ukazovateľov, sociálnej štatistiky, obchodného registra a platobnej bilancie.
- Ďalšie zblížovanie makroekonomických štatistík s *acquis* v oblasti štatistiky.
- Zabezpečiť primerané vyškolenie personálu a zvýšiť výkonnosť správy.

Práca a sociálne veci

- Odstrániť zostávajúce formy diskriminácie žien a všetky formy diskriminácie na základe pohlavia, rasového alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo viery, invalidity, veku alebo sexuálnej orientácie.
- Prevziať právne predpisy EÚ v oblasti pracovného práva, rovnakého zaobchádzania pre mužov a ženy, zdravia a bezpečnosti pri práci a zdravotníctva, posilniť príslušné administratívne štruktúry, vrátane tých, ktoré sú potrebné pre koordináciu systému sociálneho zabezpečenia.
- Zabezpečiť účinné vykonávanie a uplatňovanie *acquis* v oblasti sociálnej politiky a zamestnanosti.

- Vypracovať národnú stratégiu zamestnanosti s výhľadom na neskoršie zapojenie sa do európskej stratégie zamestnanosti, vrátane spoločného prehodnocovania politiky zamestnanosti a v tomto kontexte vybudovať kapacity na sledovanie trhu práce a sociálneho vývoja, predovšetkým z hľadiska dopadov napredujúcich a zrýchľujúcich sa štrukturálnych zmien.
- Pokračovať v rozvoji sociálnej ochrany, najmä upevnením reformy systému sociálneho zabezpečenia s cieľom dosiahnuť jeho finančnú udržateľnosť pri súčasnom posilňovaní sociálnej siete.

Energetika

- Reštrukturalizovať energetické rozvodné podniky a pokračovať v otvaraní rôznych odvetví; posilniť administratívne a regulačné štruktúry.
- Dokončiť zosúladovanie vnútroštátnych právnych predpisov s *acquis* Európskej únie v oblasti energetiky.

Telekomunikácie

- Dokončiť prevzatie právnych predpisov spoločenstva.
- Vypracovať súhrnnú politiku pre celé odvetvie telekomunikácií.

Regionálna politika a koordinácia štrukturálnych nástrojov

- Vypracovať národnú politiku pre dosiahnutie hospodárskej a sociálnej súdržnosti s cieľom odstrániť vnútorné rozdiely v krajine, vrátane niekoľkoročného rozpočtového plánovania a vytvorenia kontrolných štruktúr pre sledovanie a vyhodnocovanie.

Kultúra a audiovizuálna politika

- Dokončiť zosúladovanie právnych predpisov v audiovizuálnej oblasti a posilňovanie výkonnosti nezávislého regulačného orgánu pre televízne, resp. rozhlasové vysielanie.

Životné prostredie

- Vykonávanie a uplatňovanie *acquis* Európskej únie v oblasti životného prostredia, predovšetkým vypracovaním rámcových zákonov a právnych predpisov pre jednotlivé oblasti, ako aj posilnením inštitucionálnych, správnych a monitorovacích kapacít na zabezpečenie ochrany životného prostredia.
- Vykonávať *acquis*, pričom osobitnú pozornosť je potrebné venovať rámcovým právnym predpisom, horizontálnym predpisom a predpisom v oblasti ochrany prírody, kvality vody a odpadového hospodárstva; vykonávať stratégiu riadenia likvidácie odpadov.
- Vytvoriť monitorovacie siete a systém povolovacích konaní, ako aj inšpektoráty pre životné prostredie, vrátane zberu údajov.
- Integrovať zásady trvalo udržateľného rozvoja do tvorby a uplatňovania všetkých ostatných odvetvových politík.
- Vykonávať a uplatňovať smernicu o posudzovaní vplyvu na životné prostredie.

Clá

- Dokončiť zosúladovanie právnych predpisov, najmä predpisov, ktoré sa týkajú voľných zón, tovarov a technológií dvojitého použitia, prekursorov a falzifikátov a nedovolených napodobení.

Justícia a vnútorné záležitosti

- Rozvinúť vzdelávacie programy o právnych predpisoch spoločenstva a vykonávaní *acquis* v oblasti justície a vnútorných záležitostí.
- Ďalej budovať a posilňovať inštitúcie v oblasti justície a vnútorných záležitostí, predovšetkým s cieľom zabezpečiť dôveryhodné postavenie polície.
- Prevziať *acquis* Európskej únie v oblasti spracovania dát s cieľom dosiahnuť schopnosť plného zapojenia sa do Schengenského informačného systému a do Eurovalu.
- Z začať zosúladovať vízové predpisy a vízovú prax s Európskou úniou.
- Prevziať a vykonávať *acquis* Európskej únie a jej prax v oblasti prístahovalectva (prijatie, spätné prevzatie, vyhostenie) s cieľom zabrániť nedovolenému prístahovalectvu.
- Pokračovať v posilňovaní hraničnej kontroly a pripraviť sa na vykonávanie Schengenskej dohody.

- Odstrániť geografické výhrady voči Ženevskej konvencii z roku 1951 v oblasti azylovej politiky; vytvoriť ubytovacie kapacity a systém sociálnej podpory pre utečencov.
- Prijať a vykonávať *acquis* Európskej únie v oblasti boja proti korupcii, drogám, organizovanému zločinu, praniu špinavých peňazí a v oblasti spolupráce súdov v trestnoprávných a občianskoprávných záležitostiach; naďalej prehlbovať medzinárodnú spoluprácu v týchto oblastiach.

Posilnenie výkonnosti verejnej správy a súdnictva

- Dokončiť modernizačnú reformu verejnej správy pre zabezpečenie účinného uplatňovania jednotlivých politik spoločnosti, vrátane posilňovania kontroly hraníc a prípravy na plnohodnotné vykonávanie Schengenskej dohody.
- Dobudovať právny rámec pre vnútornú a vonkajšiu finančnú kontrolu; dokončiť vytvorenie ústrednej organizácie v rámci vlády pre harmonizáciu činností vnútorného auditu, resp. kontroly; dobudovať vnútorné útvary pre audit, resp. kontrolu vo výdavkových strediskách; dosiahnuť „funkčnú nezávislosť“ národných vnútorných kontrolórov, resp. auditorov, a to tak na centrálnej, ako aj na decentralizovanej úrovni a pri predbežných finančných kontrolách; vydať manuál pre audit a pomôcky pre audit so zameraním na finančné toky na kontrolu prostriedkov Európskej únie.
- Dokončiť územnú reformu a vytvoriť koncepciu regionálnej a miestnej správy.
- Vytvoriť pracovné štruktúry na regionálnej úrovni a posilniť administratívne štruktúry, ktoré majú na starosti regionálny rozvoj.

5. FINANČNÝ PROGRAM

V období rokov 1996 – 1999 dostalo Turecko grantovú pomoc vo výške 376 miliónov EUR, čo predstavuje ročne v priemere niečo vyše 90 miliónov EUR. Od roku 2000 bola ročná čiastka pre Turecko stanovená na 15 % dvojstranných prostriedkov MEDA, ktorá bude dopĺňať zdroje vyčlenené na základe európskych nariadení o stratégii, resp. o predvstupovej stratégii. Prvé nariadenie, ktoré bolo schválené v apríli 2000, stanovuje čiastku 5 miliónov EUR ročne počas obdobia troch rokov na vykonávanie opatrení na prehlbenie Colnej únie medzi ES a Tureckom. Na základe druhého nariadenia, ktoré je v štádiu schvaľovania a ktoré sa týka vykonávania opatrení na podporu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Turecka, sa bude poskytovať 45 miliónov EUR ročne počas obdobia troch rokov.

Všetky tieto prostriedky sú zamerané na predvstupovú prípravu a v roku 2000 budú rozdelené nasledujúcim spôsobom:

- 50 % schválených prostriedkov bude určených na štrukturálne a odvetvové reformy s cieľom predovšetkým harmonizovať turecké právne predpisy a ich vykonávanie s *acquis* Európskej únie. Reformy budú podporované prostredníctvom prostriedkov pre prispôbovanie štruktúr; cieľom je pomôcť Turecku pri uskutočňovaní zásadných štrukturálnych reforiem v zmysle „*acquis communautaire*“ a v úzkej koordinácii s MMF a Svetovou bankou.
- 50 % schválených prostriedkov bude slúžiť na financovanie iných opatrení, ktorých cieľom je začlenenie Turecka do Európskej únie: pomôcť tureckej štátnej správe a inštitúciám pri budovaní kapacít pre vykonávanie *acquis* spoločnosti (prostredníctvom budovania inštitúcií); pomôcť Turecku pri mobilizácii investícií, potrebných pre rozvoj priemyslu a infraštruktúry a ich prispôbenie sa štandardom spoločnosti (prostredníctvom podpory investícií a regionálneho rozvoja, resp. rozvoja vidieka). Pomocou týchto prostriedkov môže Turecko čiastočne financovať aj svoju účasť v agentúrach a na programoch spoločnosti, vrátane Piateho rámcového programu pre výskum a technický rozvoj (Ú. v. ES L 26, 1.2.1999, s. 1) a v oblasti vzdelávania a malých a stredných podnikov.

5.1. Úloha medzinárodných finančných inštitúcií

Prostredníctvom Prístupového partnerstva získa spolupráca medzi Tureckom a medzinárodnými finančnými inštitúciami dynamiku a nové zameranie. Grantové zdroje, poskytnuté v rámci Prístupového partnerstva, slúžia ako počiatočný kapitál a pôsobia ako katalyzátor pre poskytnutie väčších objemov rozvojovej pomoci zo strany medzinárodných finančných inštitúcií. Tento proces rozvinula Komisia v spolupráci s kandidátskymi krajinami, Európska investičná banka a medzinárodné finančné inštitúcie, predovšetkým Svetová banka, s úmyslom uľahčiť spolufinancovanie projektov zameraných na predvstupové priority. Zároveň je dôležité dosiahnuť tesnú spoluprácu s programami iných darcov (členské štáty, nečlenské krajiny).

6. PODMIENENOSŤ

Pomoc spoločnosti pri financovaní projektov prostredníctvom predvstupových nástrojov pre Turecko je podmienená tým, že Turecko bude plniť všetky záväzky, vyplývajúce preň z Dohody o pridružení, z Dohody o Colnej únii a z príslušných rozhodnutí Rady pridruženiu medzi ES a Tureckom, napríklad o režime obchodovania s poľnohospodárskymi produktmi. Turecko musí vykonať ďalšie kroky smerom k plneniu kodanských kritérií a predovšetkým k dosiahnutiu pokroku v plnení osobitných priorít, stanovených v Prístupovom partnerstve na rok 2001. Nedodržanie týchto všeobecných podmienok by mohlo viesť k rozhodnutiu Rady o pozastavení finančnej pomoci na základe článku 4 navrhovaného jednotného rámcového nariadenia.

7. DOHLAD

Vykonávanie Prístupového partnerstva sa bude sledovať v rámci Dohody o pridružení. Ako zdôraznila Európska Rada na svojom zasadnutí v Helsinkách, pre Turecko je dôležité, že inštitúcie podľa Dohody o pridružení zostávajú naďalej tým rámcom, v medziach ktorého sa môže sledovať prijímanie *acquis* podľa príslušných ustanovení nezávisle od toho, či sa začali rokovania alebo nie.

Príslušné časti Prístupového partnerstva budú prerokované na zasadnutiach zodpovedajúceho podvýboru. Výbor pre pridružení bude rokovať o celkovom vývoji, dosiahnutom pokroku a problémoch pri plnení priorít a čiastkových cieľov, ako aj o ďalších konkrétnych otázkach, ktoré mu predložia podvýbory.

Pre začiatok riadiaci výbor MEDA zaručí, že rozhodnutia o financovaní v rámci troch nástrojov (MEDA a dve finančné nariadenia o európskej stratégii) sú zlučiteľné tak medzi sebou, ako aj s Prístupovým partnerstvom.

Komisia v súčasnosti pripravuje nové súhrnné nariadenie, ktoré upraví vykonávanie novej rozpočtovej položky pre „Predvstupovú stratégiu pre Turecko“ (predbežný návrh rozpočtu na rok 2001). Po prispôbení tohto nariadenia, bude zlučiteľnosť s Prístupovým partnerstvom monitorovať a zabezpečovať Riadiaci výbor Phare.
